

Nr 85.

Ankom till riksdagens kansli den 24 juli 1914 kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående lagstiftning om pasteurisering av mjölk.

(2:a avd.)

I en inom andra kammaren väckt, till jordbruksutskottets förberedande behandling hänvisad motion, nr 148, har herr *Larsson* i Dala hemställt, att riksdagen måtte besluta att hos Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes låta utarbета och för riksdagen förelägga förslag till lag angående pasteurisering av mjölk.

Till stöd för yrkandet har anförts följande:

»Under nionde huvudtiteln av föreliggande statsverksproposition upptages bl. a. ett av riksdagen å extra stat för år 1915 anvisat anslag av 100,000 kronor till förekommande och hämmande av tuberkelsjukdomar hos nötkreatur.

Tuberkulosen är ju en fruktansvärt härjande och förrädiskt smygande sjukdom hos såväl människor som djur. Och det torde väl få anses obestriddigt, att tuberkulosen kan överföras från djur på människor. Kampen mot djurtuberkulosen blir sålunda indirekt ett bekämpande även av tuberkulosen hos människor.

För att emellertid kampen mot djurtuberkulosen skall bliva så framgångsrik som möjligt, synes det mig bl. a. krävas, att tuberkel-smitta, såvitt möjligt, icke får spridas med skummjölk eller kärnmjölk från något mejeri till respektive mejerileverantörs djur.

Detta kan hindras genom pasteurisering av mjölken, innan denna användes till kreatursföda. I vårt land hava vi emellertid ingen

lagstiftning, som påbjuder dylik pasteurisering, under det att i Danmark redan den 5 februari 1904 utfärdades en lag, vilken i § 6 stadgar förbud för något som helst mejeri i landet att utlämna till kreatursföda (skum-)mjölk och kärnmjolk, som icke har varit pasteuriserad, d. v. s. uppvärmd till temperatur av minst 80° C.

Mig synes, att även i vårt land en sådan lagstiftning, som motsvarar den i det föregående i största korthet refererade danska lagstiftningen, är absolut berättigad och nödvändig.»

Utskottet.

Utskottet anser i likhet med motionären bekämpandet av tuberkelsmitta genom mjölk vara en angelägenhet av stor betydelse såväl ur lantbrukshållningens som ur den allmänna hälsosäkerhetens synpunkt.

Otvivelaktigt är jämväl, att mjölks pasteurisering allmänt anses såsom ett verksamt medel till förekommande eller begränsande av sådan smittas spridning, särskilt vid mejerier, där smittofaran givetvis är störst, samtidigt som nämnda åtgärd till dess bekämpande är lättast att genomföra och kontrollera. Då emellertid i vårt land — i motsats till exempelvis i Danmark — pasteurisering av mjölk ej är lagligen påbjuden, har motionären, som ansett lagstiftning i ämnet erforderlig, hemställt, att riksdagen hos Kungl. Maj:t måtte begära utarbetande av sådan.

Av utskottet inhämtade upplysningar giva emellertid oförtydligt vid handen, att Kungl. Maj:t sedan länge haft sin uppmärksamhet fäst på ifrågavarande angelägenhet. Initiativet härvidlag synes hava utgått från lantbruksstyrelsen, som redan den 28 december 1898 till Kungl. Maj:t inkom med förslag till författning angående dels förbud att från mejeri till kreatursföda försälja eller på annat sätt utlämna mjölk eller kärnmjolk, som icke uppvärmts till viss temperatur, dels ock oskadliggörande av det vid separering av mjölk uppkommande centrifugslammet. Förslaget var i huvudsak utarbetat efter den danska pasteuriseringslagen av den 26 mars 1898.

Sedermera har Malmöhus läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott i underdånig skrivelse den 7 april 1909 hemställt om utfärdande av föreskrifter i huvudsaklig överensstämmelse med lantbruksstyrelsens berörda förslag, däri emellertid även vassla borde inbegripas. Ärendet i dess helhet remitterades därefter till lantbruksstyrelsen, varefter åtskilliga yttranden infordrades och vetenskapliga och praktiska undersökningar utfördes angående pasteurisering av vassla.

Sedan Kungl. Maj:t genom nådigt brev den 1 mars 1912 dels uppdragit åt medicinalstyrelsen och lantbruksstyrelsen att gemensamt verkställa och till Kungl. Maj:t inkomma med utredning och förslag till de ytterligare åtgärder från statens sida för bekämpandet av nötkreaturstuberkulosen, som funnes erforderliga och lämpliga, dels ock bemyndigat de båda ämbetsverken att såsom biträde vid uppdragets fullgörande tillkalla tre sakkunniga, varibland en representant för det medicinska facket och en för lantmannaintresset, överlämnade Kungl. Maj:t den 20 december 1912, på förslag av lantbruksstyrelsen, handlingarna rörande den ifrågasatta pasteuriseringslagen till den av nämnda sakkunniga bestående tuberkulosberedning. Denna har sedermera, bland annat, haft meromnämnda fråga under behandling samt torde, enligt uppgift, redan under innevarande år kunna avgiva yttrande och förslag därutinnan till de båda styrelserna.

Vid sådant förhållande, och då riksdagen följaktligen inom kort torde hava att från Kungl. Maj:t emotse förslag till lagstiftning i ämnet, därest den pågående utredningen därtill kan giva anledning, får utskottet hemställa,

att förevarande motion ej må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 23 juli 1914.

På jordbruksutskottets vägnar:

D. PERSSON i Tällberg.

Vid slutbehandling inom utskottet av förevarande ärende hava närvarit herrar:
Persson, Ericsson, Odelberg, Paulson, Pers, Fahlén, Lundell, Andersson, greve Hamilton, Nilsson i Tånga, Ingeström, Barthelson, Rosén, Ekerot, Bosson och Norin.
